

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ST CYRIL AND ST METHODIUS
UNIVERSITY OF VELIKO TARNOVO

ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА „ПСИХОЛОГИЯ“

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Даниела Тасевска

за дисертационен труд на тема:

**„КОНФЛИКТИ, МОТИВАЦИЯ, ПРИВЪРЗАНОСТ И ОТЧУЖДЕНИЕ
В ОРГАНИЗАЦИИ ОТ ПАЗАРЕН И ОТ ЙЕРАРХИЧЕН ТИП“**

Научна област 3. Социални, стопански и правни науки

**Професионално направление 3.2. Психология /Трудова и
организационна психология/**

Докторант: София Илчева Секулова

Научен ръководител: доц. дн Стоил Мавродиев

1. Актуалност на разглеждания в дисертацията научен проблем

Изборът на темата корелира с изследователските измерения в съвременната трудова и организационна психология. Актуалността на поставения на обследване проблем е открит в характеристиките на предмета на изследване, обхващащ същностната динамика на организационните бизнес структури и нейното управление в конфликтни ситуации. Определям замисълът на разработката като оригинален

съобразно нейният фокус върху централни за всяка организация интра и интеракционистки механизми на трудово участие на служителите, конкретизиран целево във формулировката: „да се изследва мотивацията, привързаността и отчуждението при служители, работещи в организации от пазарен и йерархичен тип, както и да се изследва влиянието на конфликтните отношения в организациите, привързаността и отчуждението върху мотивацията при изследваните лица“. Теоретико-интерпретативният анализ е осъществен комплексно като се анализират взаимовръзките между тези конструкти. Идеята на София Илчева Секулова е свързана с анализа на факторната среда в организации от пазарен и йерархичен тип спрямо трудовата мотивация на техните служители.

2. Данни за докторанта и докторантурата

София Секулова е докторант към катедра “Психология” при Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Нейното образователно и професионално развитие съвместява придобиването на компетенции с юридическа и психологическа насоченост, което ѝ позволява професионално реализиране с висока ефективност.

От прегледа на депозираната документация по докторантурата се констатира изпълнение на всички критерии по смисъла на процедурата за провеждане на настоящата защита. Не се регистрират данни за плагиатство.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е съдържателно организиран в увод, три основни глави, структурирани в подглави, заключение, библиография, приложения и е разположен на 251 страници. За целта на изследването са

използвани достатъчен обем (251) специализирани източника на български, и на английски език, както и Интернет ресурси.

Анализът на резултатите от проведеното емпирично изследване, са придружени от статистическа обработка и илюстрирани в 31 броя таблици и 10 фигури.

Разработеният теоретичен модел се отличава с многопластовост на интерпретациите на избраните конструкти и консистентност на частно-специализирания език на изследването.

Представените в Увода на дисертацията аргументи за тематичната рамка на изследването ориентират в модела на изследваното явление и обосновават необходимостта теоретично-приложния анализ да има за свой дикурс породените социалнопсихологически зависимости в динамиката на феномена „организационна култура“, при два, бих подчертала конкурентни типа бизнес организации – пазарен и йерархичен, с оглед тяхната устойчивост в сложния съвременен икономически контекст.

Теоретичната платформа на изследването е посветена на задълбочената интерпретация на основните за всяка организационна структура компоненти ‘организационна култура’, ‘комуникация’, ‘мотивация’, ‘конфликт’, и ‘привързаност/отчужденост към/от организацията’. Теоретичният преглед е базиран на утвърдени в трудовата и организационната психология концепции, с акцент върху изменчивата функция на мотивацията на служителите, последица от влиянието на стресорите в професионалната среда.

Въз основа на извършения в глава първа интерпретативен анализ на ключовите за научното изследване конструкти в глава втора София Секулова дефинира научните реквизити на своето емпирично изследване. Техният приложен обseg е релевантен на теоретичната рамка, но същевременно разгърнат иновативно в дизайна на сравнително изследване

на влиянието на конфликтите върху привързаността и отчуждението в организации от пазарен и йерархичен тип. Избраната методология и разработената конкретна методика разкрива научно-изследователските компетентности докторант София Секулова. Участници в изследването са 102-ма пълнолетни работници и служители, подбрани на случаен принцип от избраните организации в периода 2023-2024 г. Доказването на формулираните 8 хипотези е организирано с подходящ методически инструментариум и придружено от задълбочен количествен, качествен и статистически анализ на получените резултати.

Считам че подборът, големината на извадката и използваният диагностичен инструментариум, в контекста на методологията на приложното изследване са презентирани достатъчно информативно, което позволява цялостно осмисляне на реализираната емпирична програма.

В глава трета София Секулова провежда дискуссионен анализ на резултатите от емпиричното изследване и извежда обективни обобщения, имащи характер на значими за трудовата и организационна психология научни находки.

По отношение на изискванията за цитиране и коректно позоваване на специализираните източници разработката отговаря на утвърдените в научните изследвания стандарти.

4. Научни приноси

Макар и да приемам формулирани от докторантката приносите, то откроявам и следните постижения на дисертационната разработка:

- Апробирана е нова перспектива в разбирането и остойностяването на организационната култура в два независими типа организации – пазарен и йерархичен;

- Обоснован е авторски модел на изучаване на функциите и на динамични компоненти в организационното поведение на служителите, които надеждно регистрират продуктивността на социалнопсихологическите механизми, очертаващи постиженията и рисковете за организационната култура в професионалните общности.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ, на основата на извършената оценка на дисертационния труд на тема **„Конфликти, мотивация, привързаност и отчуждение в организации от пазарен и от йерархичен тип“** заявявам, че гласувам положително за присъждане на София Илчева Секулова на образователната и научна степен „Доктор“ в Професионално направление 3.2. Психология /Трудова и организационна психология/.

15.05. 2025 г.

жури.....

Член на научното

В. Търново

/проф. д-р Даниела Тасевска/

VTU "ST. ST. CYRIL AND METHOD"

FACULTY OF PHILOSOPHY, DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

O P I N I O N

by Prof. Dr. Daniela Tasevska

for a dissertation on the topic:

**"CONFLICTS, MOTIVATION, ATTACHMENT AND ALIENATION IN
MARKET AND HIERARCHICAL TYPE ORGANIZATIONS"**

Scientific area 3. Social, economic and legal sciences

Professional field 3.2. Psychology /Work and organizational psychology/

PhD student: Sofia Ilcheva Sekulova

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Stoil Mavrodiev

1. Relevance of the scientific problem addressed in the dissertation

The choice of the topic correlates with the research dimensions in contemporary labor and organizational psychology. The relevance of the problem under investigation is highlighted in the characteristics of the subject of research, covering the essential dynamics of organizational business structures and its management in conflict situations. I define the idea of the work as original in accordance with its focus on central for each organization intra and interactionist mechanisms of employee labor participation, specifically specified

in the formulation: "to study the motivation, attachment and alienation of employees working in organizations of market and hierarchical type, as well as to study the influence of conflict relations in organizations, attachment and alienation on the motivation of the studied individuals". The theoretical-interpretive analysis is carried out comprehensively by analyzing the interrelationships between these constructs. Sofia Ilcheva Sekulova's idea is related to the analysis of the factor environment in organizations of market and hierarchical type in relation to the labor motivation of their employees.

2. Data about the doctoral student and the doctoral program

Sofia Sekulova is a doctoral student at the Department of Psychology at the Faculty of Philosophy of the Southwestern University "Neofit Rilski". Her educational and professional development combines the acquisition of competencies with a legal and psychological focus, which allows her to achieve professional fulfillment with high efficiency.

The review of the submitted documentation for the doctoral studies revealed that all criteria within the meaning of the procedure for conducting the current defense have been met. No evidence of plagiarism has been registered.

3. Data about the dissertation and abstract

The dissertation is organized in a concise manner into an introduction, three main chapters, structured into subchapters, conclusion, bibliography, appendices and is spread over 251 pages. For the purpose of the study, a sufficient volume (251) of specialized sources in Bulgarian and English, as well as Internet resources, were used.

The analysis of the results of the conducted empirical research is accompanied by statistical processing and illustrated in 31 tables and 10 figures.

The developed theoretical model is distinguished by the multi-layeredness of the interpretations of the selected constructs and the consistency of the specialized language of the study.

The arguments presented in the Introduction to the dissertation for the thematic framework of the study provide guidance in the model of the phenomenon under study and justify the need for the theoretical and applied analysis to have as its discourse the socio-psychological dependencies generated in the dynamics of the phenomenon of "organizational culture", in two, I would emphasize, competitive types of business organizations - market and hierarchical, with a view to their sustainability in the complex contemporary economic context.

The theoretical platform of the study is dedicated to the in-depth interpretation of the basic components for any organizational structure: 'organizational culture', 'communication', 'motivation', 'conflict', and 'attachment / alienation to/from the organization'. The theoretical review is based on concepts established in labor and organizational psychology, with an emphasis on the variable function of employee motivation, a consequence of the influence of stressors in the professional environment.

Based on the interpretative analysis of the key constructs for the scientific study carried out in chapter one, in chapter two, Sofia Sekulova defines the scientific requisites of her empirical study. Their applied scope is relevant to the theoretical framework, but at the same time innovatively deployed in the design of a comparative study of the influence of conflicts on attachment and alienation in market and hierarchical organizations. The chosen methodology and the developed specific methodology reveal the research competencies of doctoral student Sofia Sekulova. Participants in the study are 102 adult workers and employees, randomly selected from the selected organizations in the period 2023-2024. The proof of the formulated 8 hypotheses is organized with

appropriate methodological tools and accompanied by an in-depth quantitative, qualitative and statistical analysis of the results obtained.

I believe that the selection, sample size, and diagnostic tools used, in the context of the applied research methodology, are presented in a sufficiently informative manner, which allows for a comprehensive understanding of the implemented empirical program.

In chapter three, Sofia Sekulova conducts a discussion analysis of the results of the empirical study and draws objective generalizations that are significant for labor and organizational psychology scientific findings.

With regard to the requirements for citation and correct reference to specialized sources, the work meets the standards established in scientific research.

4. Scientific contributions

Although I accept the contributions formulated by the doctoral student, I also highlight the following achievements of the dissertation:

- A new perspective has been tested in understanding and valuing organizational culture in two independent types of organizations – market and hierarchical;
- An author's model of studying the functions and dynamic components in the organizational behavior of employees is substantiated, which reliably register the productivity of socio-psychological mechanisms, outlining the achievements and risks for organizational culture in professional communities.

IN CONCLUSION , based on the evaluation of the dissertation work on the topic "**Conflicts, motivation, attachment and alienation in market and**

hierarchical organizations", I declare that I vote positively for awarding Sofia Ilcheva Sekulova the educational and scientific degree "Doctor" in Professional field 3.2. Psychology /Labor and organizational psychology/.

15.05.2025
jury.....

Veliko Tarnovo

Member of the scientific

/Prof. Dr. Daniela Tasevska/